

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Schismate

Longueval, Jacques

Lovanii, [1718]

§. I. De Schismate Novatianorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64915)

CAPUT XIV.

Præcipua Ecclesiæ Schismata cum eo,
quod imminet Ecclesiæ Gal-
licanæ, comparantur.

§. I.

De Schismate Novatianorum.

UT diffidia quæ Galliæ Ecclesias hodie in-
festant, justum fidelibus terrorem in-
cutiant, tantum opus est ad antiqua Schif-
mata reflectere animum, ac dispicere, qui-
bus principiis orta sint, quæ mala produxe-
rint, quam fallacibus artibus usi fuerint eo-
rum Auctores.

Primi, quod Ecclesiam divisit, Schisma-
tis auctores fuerunt Novatus & Novatianus:
quos duos Historici Græci non distinxerunt
ob nominis & dogmatis affinitatem. Nova-
tus *sax & ignis ad constanda seditionis incendia, Epist. 49.*
turbo & tempestas ad fidei facienda naufragia,
hostis quietis, tranquillitatis adversarius, pacis
inimicus, inquit S. Cyprianus: postquam Ec-
clesias Africanas Felicissimi satellitis sui at-
que Diaconi seditione turbaverat, cum sua
tempestate Romam quoque ad evertendam
Ecclesiam navigans, similia illic & paria mo-
litus est. S. Fabiani martyrio Petri Sedes va-
cabat. Ad hanc dignitatem, modestiæ pallio
regens ambitionem, aspirabat Novatianus.
Hunc fovebat Novatus; pluresque ei junge-
bat socios impietatis. Iptis spe sua frustratis
S. Cornelius Pontifex electus Fabiano suc-
cessit.

cessit. Tum tumultuantium furor erupit. Cornelium agnoscere recusantes, Clerum Romanum dividerunt: &, quod dolendum est maximè, nonnulli etiam gloriosi ac boni Confessores ab unitate Ecclesiæ illis incitantibus discessere: quorum accessione Novatiani multum crevit auctoritas. Nulli enim Religioni nocent magis, quàm quorum defectionem apud vulgus excusat probitas morum.

Novatianus nil nisi Ecclesiæ reformationem crepabat, Corneliumque accusabat laxatæ disciplinæ, ac nimix in remittendis peccatis lenitatis. Hæc machina successu non caruit. Nulla enim re aliâ simplicioribus imponunt facilius Novatores, quàm dum occultam vitæ solutioris licentiam rigore supercilii & doctrinæ severioris professione obnubunt. Novatianus adulatrices quaquaversum litteras destinabat, quibus Ecclesias remotiores in Schisma fucis pietatis impelleret. Harum exemplum nactus Cyprianus, quamquam Cornelium jam agnoverat legitimum Fabiani successorem, nova nihilominus Canonice electionis testimonia Româ ad se mitti curavit, quibus in Concilio exhibitis, detectisque Novatiani calumniis, Cornelio Pontifici cum Africanis Episcopis constanter adhæsit. Idem à ceteris Ecclesiis factum. Post hæc Cornelius Novatianum, & qui eum sequebantur, in Romano Concilio damnavit.

Hoc fulmine percussa ambitio, acriore veneni agitati fermento intumuit. Vindictam spirans Novatianus, mox Antipapam se iussit ordinari à suis in vico non procul Româ: ac denuo in Africam misit qui percurrerent

civi-

civitates & domos, omnesque ad Cornelium deferendum pellicerent. Episcopi, rati occurrendum seditionis periculo, cursores sacrilegos vinculo excommunicationis innodatos declararunt. Nihil hac re territus Novatianus, ipsum cum aliquot sociis Novatum in Africam misit, qui novos illic partium suarum Episcopos stabilirent: quod & per Orientis Ecclesias Novatiani fecerunt. Marcianum quoque Arelatensem in Gallia Episcopum palpando circumvenerunt: de quo Cyprianus scribens, Stephanum Papam hortatus est, ut ei de Ecclesia fugato orthodoxum Episcopum substitueret. Fabius etiam Antiochenus clam Novatiani patrocinatus est. Multi tamen Confessores, quos Novatiani deceperant, partim convicti Litteris S. Cypriani, partim conscientiae morsibus agitati, abjurato Schismate ad unitatem Catholicam reverterunt. Denique Novatiani, quantumvis in Nicæno Concilio condemnati, nolentes resipiscere, separatas à Catholicis Ecclesias in Africa & Oriente multo tempore conservarunt. Ex his quæ ad scopum faciunt sequentia notasse sufficiet.

1. Priusquam Novatianus Antipapam se declaraverat, & donec ab apertis contra fidem tradendis erroribus abstinuerat, eum uti Schismaticum præcisè fideles sunt execrati, quòd debitæ legitimo S. Petri Successori obedientiæ se fautoresque suos subduxisset.

2. Schisma mox secuta est Hæresis. Principio non erat nisi simplex à Pontificis obedientia recessus. Sine mora eò ventum est, ut peccatores absolvendi potestas negaretur Ecclesiæ, ut secundæ nuptiæ damnarentur,

ut rebaptizarentur qui ad partes Novatiano-
rum accederent.

3. Novatianorum hæ præcipuæ technæ & doli fuere, quibus ſimpliciores captabant. Clamabant à S. Cornelio Papa relaxari diſci-
plinæ ſeveritatem : introduci ab eo mollem in reconciliandis Deo peccatoribus lenita-
tem : non poſſe eos reconciliari niſi diutur-
nis gravibuſque pœnis probatos. Atqui hæc
ipſa ſunt, quæ contra Bullam Clementis XI.
in Gallia hodie Novatores objectant. Non
habent ſcilicet nova tela quibus impetant ve-
terem doctrinam Eccleſiæ.

4. Novatianis exprobrabant SS. Patres,
quod peccatores ad frugem redire volentes
barbaro ſupercilio & inhumana crudelitate
(quæ longè à Chriſti manſuetudine abſit) de-
venia desperantes in omnia denique crimina
præcipitarent. Eædem ſunt hodie de Janſenii
& Queſnelli fautoribus querelæ.

§. II.

De Schiſmate Donatiſtarum.

Donati Schiſma profundiffimum myſtico
Chriſti corpori vulnus infixit. Crude-
liſſimæ tyrannorum perſecutiones florentio-
rem reddiderunt Eccleſiam Africanam,
quam Schiſma deſolavit. Tantum verò in-
cendium à ſcintilla leviffima eſt ortum. Diſ-
ceptabatur an Cæcilianus Carthagenſis
Epiſcopus eſſet legitimè ordinatus. Contro-
verſiâ ad Melchiam Papam delatâ, cauſâ
cecidit qui Cæciliano adverſabantur, &
qui Donatiſtæ poſtmodum appellati ſunt. A
ſententia Pontificis ad Concilium appellâ-
runt;